

Polska

Zamieszczone poniżej informacje dotyczą przepisów prawnych przyjętych lub znowelizowanych w związku z implementacją dyrektywy o usługach, a także z przepisami, które państwa członkowskie wskazały jako mające zastosowanie do dostawców usług na obszarach objętych dyrektywą. Informacje te zostały dostarczone przez Polskę w kontekście implementacji dyrektywy o usługach i procesu wzajemnej oceny. Informacje te nie stanowią analizy prawnej ani stanowiska Komisji Europejskiej w kwestii zgodności z prawem unijnym w ogólności ani konkretnie z dyrektywą o usługach. Przepisy prawa krajowego mogły ulec nowelizacji w trakcie procesu wzajemnej oceny, w związku z czym zainteresowane strony proszone są o sprawdzenie obowiązujących przepisów prawa krajowego.

Główne zmiany w ustawodawstwie polskim

Dn. 4 marca 2010 roku Polska przyjęła ustawę o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej¹ - ustawę horyzontalną wdrażającą dyrektywę o usługach. Ustawa ta ustanawia ogólne zasady przewidziane w dyrektywie i wprowadza zmiany do szeregu ustaw regulujących różne rodzaje działalności usługowej. Ustawa zmienia też ustawę z dn. 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej² poprzez włączenie do tej ustawy pewnych ogólnych zasad wynikających z dyrektywy, jak również przepisów związanych z jednym punktem kontaktowym.

Przykłady systemów wydawania zezwoleń nałożone na dostawców usług prowadzących działalność w Polsce

Każdy przedsiębiorca prowadzący działalność w Polsce musi być zarejestrowany w Ewidencji Działalności Gospodarczej osób fizycznych³ (jeżeli przedsiębiorca jest osobą fizyczną) lub w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (we wszystkich innych przypadkach, np. kiedy przedsiębiorca jest osobą prawną, spółką lub oddziałem). Podstawa prawna dla działania Krajowego Rejestru Sądowego to ustawa z dn. 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym⁴. Obowiązek rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym wynika z postanowień ustaw szczególnych, na przykład w przypadku spółek z postanowień Kodeksu Spółek Handlowych⁵.

W Polsce istnieje szereg specyficznych systemów zezwoleń w kilku sektorach usługowych w postaci np. procedur wydawania zezwoleń, licencji lub wpisu do rejestru regulowanej działalności. Żaden z tych systemów zezwoleń nie został zniesiony na mocy ustawy z dn. 4 marca 2010 roku o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Niektóre z systemów zezwoleń zostały nieco złagodzone, na przykład te dotyczące niektórych usług regulowanych ustawą z dn. 18 grudnia 2003 roku o ochronie roślin, gdzie procedury wydawania zezwoleń zostały zastąpione procedurami wpisu do rejestru.

Przykłady sektorów usług, w których zezwolenia są wymagane, obejmują: usługi organizatorów turystyki i pośredników turystycznych (agencje)⁶, sprzedaż detaliczną i hurtową napojów alkoholowych⁷, usługi agencji zatrudnienia (tzn. usługi pośrednictwa pracy, usługi doradztwa

¹ Dz.U. z 2010 r., Nr 47, poz. 278. Teksty aktów prawnych można znaleźć poprzez wyszukiwarkę na stronie Sejmu: <http://isap.sejm.gov.pl/>

² Dz.U. z 2007 r., Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.

³ ibid.

⁴ Dz.U. z 2001 r., Nr 17, poz. 209, z późn. zm.

⁵ Dz.U. z 2000 r., Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.

⁶ Ustawa z dn. 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz.U. z 2004 r., Nr 223, poz. 2268, z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Finansów z dn. 17 lutego 2005 r. o ubezpieczenia na rzecz klientów w związku z działalnością wykonywaną przez organizatorów turystyki i pośredników turystycznych (Dz.U. z 2005, Nr 32, poz. 281). Rozporządzenie Ministra Finansów z dn. 14 lutego 2005 roku w sprawie minimalnej wysokości sumy gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej wymaganej w związku z działalnością wykonywaną przez organizatorów turystyki i pośredników turystycznych (Dz.U. z 2005 r., Nr 32, poz. 279).

⁷ Ustawa z dn. 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007 r., Nr 70, poz. 473 z późn. zm.), rozporządzenie Ministra Gospodarki z dn. 13 czerwca 2001 r., w sprawie rodzaju dokumentów wymaganych przy składaniu wniosku o wydanie zezwoleń na obrót hurtowy napojami

zawodowego i usługi doradztwa personalnego)⁸, przechowywanie osobowej dokumentacji i dotyczącej wynagrodzeń pracowników⁹, usługi doradztwa podatkowego świadczone przez osoby prawne¹⁰, usługi detektywistyczne¹¹, handel i dystrybucja paliw gazowych¹², szkolenie personelu lotniczego¹³, zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi i prawami pokrewnymi¹⁴, szkolenie różnych kategorii kierowców i kandydatów na kierowców¹⁵, usługi naprawcze i modernizacyjne sprzętu technicznego¹⁶, usługi związane z bateriami i akumulatorami¹⁷, niektóre usługi związane z pojazdami wycofanymi z eksploatacji¹⁸, niektóre usługi związane z używanym sprzętem elektrycznym i elektronicznym¹⁹, usługi związane z utylizacją odpadów wydobywczych²⁰, pakowanie lub handel środkami ochrony roślin²¹, szkolenia w zakresie handlu, pakowania i użytkowania środków ochrony roślin²², usługi gospodarowania odpadami²³, wykonywanie planów zagospodarowania lasu²⁴, uwierzytelnianie w zakresie podpisów elektronicznych²⁵, różne usługi dotyczące zwierząt²⁶, usługi pocztowe²⁷, zbiórka odpadów komunalnych²⁸, odprowadzanie ścieków i zbiorowe zaopatrzenie w wodę²⁹.

Przykłady innych typów wymogów nałożonych na dostawców usług prowadzących działalność w Polsce

alkoholowymi, wzorów wniosków oraz wzorów informacji o sprzedaży napojów alkoholowych. (Dz.U. z 2001 r., Nr 60, poz. 614)

⁸ Ustawa z dn. 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2008, Nr 69, poz. 415 z późn. zm.)

⁹ Ustawa z dn. 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (tekst jednolity: Dz.U. z 2006 r., Nr 97, poz. 673 z późn. zm.)

¹⁰ Ustawa z dn. 5 lipca 1996 r. o usługach doradztwa podatkowego (Dz.U. z 2008 r., Nr 73, poz. 443 z późn. zm.)

¹¹ Ustawa z dn. 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych (Dz.U. z 2002 r., Nr 12, poz. 110, z późn. zm.)

¹² Ustawa z dn. 10 kwietnia 1997 r. o energii (Dz.U. z 1997 r., Nr 54, poz. 348 z późn. zm.)

¹³ Ustawa z dn. 3 lipca 2002 r. o lotnictwie (Dz.U. z 2006 r., Nr 100, poz. 696, z późn. zm.), rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie certyfikacji działalności w lotnictwie cywilnym, z dn. 6 maja 2003 r. (Dz.U. Nr 146, poz. 1421)

¹⁴ Ustawa z dn. 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2006 r., Nr 90, poz. 631 z późn. zm.)

¹⁵ Ustawa z dn. 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U. z 2002 r., Nr 199, poz. 1671 z późn. zm.), ustawa z dn. 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz.U. z 2007 r., Nr 125, poz. 874 z późn. zm.), ustawa z dn. 20 czerwca 1997 r. o ruchu drogowym (Dz.U. z 2005 r., Nr 108, poz. 908 z późn. zm.)

¹⁶ Ustawa z dn. 21 grudnia 2000 r. o nadzorze technicznym (Dz.U. z 2000 r., Nr 122, poz. 1321 z późn. zm.)

¹⁷ Ustawa z dn. 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz.U. z 2009 r., Nr 79, poz. 666)

¹⁸ Ustawa z dn. 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz.U. z 2005 r., Nr 25, poz. 202 z późn. zm.)

¹⁹ Ustawa z dn. 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.)

²⁰ Ustawa z dn. 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz.U. z 2008 r., Nr 39, poz. 865, z późn. zm.)

²¹ Ustawa z dn. 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz.U. z 2008 r., Nr 133, poz. 849, Nr 227, poz. 1505 i Dz.U. z 2009 r., Nr 20, poz. 106, Nr 31 poz 206 i Nr 98, poz. 817).

²² Ibidem.

²³ Ustawa z dn. 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. z 2007 r., Nr 39, poz. 251, z późn. zm.)

²⁴ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 20 grudnia 2005 roku w sprawie warunków udzielania zezwoleń na wykonywanie planów urządzenia lasu (Dz.U. z 2005 r., Nr 256, poz. 2152).

²⁵ Ustawa z dn. 18 września 2001 roku o podpisie elektronicznym (Dz.U. z 2001 r., Nr 130, poz. 1450 z późn. zm.) i rozporządzenia wykonawcze.

²⁶ Ustawa z dn. 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U. z 2008 r., Nr 213, poz. 1342).

²⁷ Ustawa z dn. 12 czerwca 2003 r. o usługach pocztowych (Dz.U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1159; Dz.U. z 2009 r. Nr 18, poz. 97, i Nr 168, poz. 1323).

²⁸ Ustawa z dn. 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2005 r., Nr 236, poz. 2008, z późn. zm.)

²⁹ Ustawa z dn. 7 czerwca 2001 r. zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858 z późn. zm.).

Ilościowe czy terytorialne ograniczenia nadal istnieją w odniesieniu do handlu detalicznego alkoholem, a ściślej istnieje ograniczenie dotyczące liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych na obszarze danej gminy³⁰.

W odniesieniu do wymogów formy prawnej, istnieje zakaz świadczenia usług przez adwokatów, doradców prawnych i zagranicznych prawników praktykujących w Polsce w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej. W przypadku doradców podatkowych, adwokatów, radców prawnych i rzeczników patentowych wprowadzono inną formę prawną prowadzenia działalności, tzn. akcyjna spółka partnerska³¹.

W przypadku przechowywania akt osobowych i dokumentów dotyczących wynagrodzenia pracowników istniał kiedyś wymóg prowadzenia działalności w formie spółki akcyjnej (a dodatkowo w formie spółdzielni, pod warunkiem, że działalność w tym zakresie i formie była prowadzona według stanu na dzień 31 marca 2003 r.). Wymóg ten został zmieniony i obecnie działalność może być prowadzona przez przedsiębiorcę będącego osobą prawną lub przez jednostkę organizacyjną bez osobowości prawnej (na przykład spółkę)³².

Polska postanowiła utrzymać ograniczenie dotyczące formy prawnej, w której działalność prowadzić mogą dostawcy usług zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, tzn. obowiązku prowadzenia tej działalności w formie stowarzyszenia³³.

Istnieją ograniczenia dotyczące własności udziałów i akcji w spółkach świadczących usługi doradztwa podatkowego³⁴ i usług rzecznictwa patentowego³⁵ (obowiązek posiadania większości udziałów przez przedstawicieli tych zawodów i obowiązek emisji wyłącznie imiennych akcji spółek akcyjnych).

Stawki maksymalne mają zastosowanie do usług przechowywania akt osobowych i dokumentów dotyczących wynagrodzenia pracowników³⁶, dla usług odbierania odpadów komunalnych od właścicieli posesji, opróżniania zbiorników szamba i wywozu nieczystości ciekłych³⁷. Minimalne stawki mają zastosowanie do usług zarządzania zbiorczego prawami autorskimi i prawami pokrewnymi³⁸.

Przykłady wymogów w zakresie działalności multidyscyplinarnej zawodów regulowanych lub w dziedzinie certyfikacji, akredytacji, monitoringu technicznego i usług testowania

Polska zastąpiła ograniczenie wykonywania działalności usługowej wspólnie lub w formie spółki w odniesieniu do adwokatów, radców prawnych, prawników zagranicznych praktykujących w Polsce i rzeczników patentowych z możliwością założenia wspólnego przedsiębiorstwa przez przedstawicieli tych profesji³⁹. Niektóre ograniczenia nadal mają zastosowanie względem składu wspólników lub posiadania udziałów w takich przedsiębiorstwach (np. w przypadku biura rzecznika patentowego w formie spółki, przynajmniej połowa wspólników musi być rzecznikami patentowymi).

³⁰ Patrz przypis nr 7.

³¹ Ustawa z dn. 5 lipca 1996 r. o usługach doradztwa podatkowego (Dz.U. z 2008 r., Nr 73, poz. 443 z późn. zm.), ustawa z dn. 6 lipca 1982 r. o doradcach prawnych (Dz.U. z 2002 r., Nr 123, poz. 1059), ustawa z dn. 26 maja 1982 r. o adwokatach (Dz.U. z 2009 r., Nr 146, poz. 1188 z późn. zm.), ustawa z dn. 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz.U. z 2001 r., Nr 49, poz. 509, z późn. zm.)

³² Idem przypis nr 9.

³³ Idem przypis nr 14.

³⁴ Ustawa z dn. 5 lipca 1996 roku o usługach doradztwa podatkowego (Dz.U. z 2008 r. Nr 73, poz. 443 z późn. zm.)

³⁵ Ustawa z dn. 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz.U. z 2001 r., Nr 49 poz. 509, z późn. zm.)

³⁶ Idem przypis nr 9.

³⁷ Idem przypis nr 28.

³⁸ Idem przypis nr 14.

³⁹ Ustawa z dn. 26 maja 1982 r. o adwokatach (Dz.U. z 2009 r., Nr 146, poz. 1188 z późn. zm.), ustawa z dn. 6 lipca 1982 r. o doradcach prawnych (Dz.U. z 2002 r., Nr 123 poz. 1059 z późn. zm.), ustawa z dn. 5 lipca 1996 roku o doradztwie podatkowym (Dz.U. z 2008 r., Nr 73, poz. 443 z późn. zm.), ustawa z dn. 5 lipca 2002 r. o świadczeniu usług prawnych przez prawników zagranicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2002 r., Nr 126, poz. 1069, z późn. zm.), ustawa z dn. 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz.U. z 2001 r., Nr 49, poz. 509 z późn. zm.).

Przykłady wymogów, które mają zastosowanie do dostawców usług działających w innych państwach członkowskich i świadczących usługi w Polsce

Ustawa z dn. 4 marca 2010 roku o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej⁴⁰ zawiera ogólne postanowienie zgodnie z którym usługodawcy z państw EOG, którzy mają swobodę świadczenia usług w Polsce, nie potrzebują wpisu do Ewidencji Działalności Gospodarczej osób fizycznych ani do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Ponadto zgodnie z tym postanowieniem dostawcy usług czasowych mogą podlegać obowiązkowi uzyskania certyfikatu, koncesji, licencji, zezwolenia, zgody lub wpisu do rejestru regulowanej działalności lub jakiegokolwiek innego odpowiedniego rejestru jedynie w przypadku, gdy przepisy specyficzne dla danego sektora nakładają taki obowiązek z uwagi na porządek publiczny, bezpieczeństwo publiczne, zdrowie publicznego lub kwestie ochrony środowiska.

Zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych sektorów zezwolenia są wymagane dla niektórych kategorii dostawców usług transgranicznych. Obejmują one np. organizatorów turystyki i pośredników turystycznych⁴¹, dostawców szkolenia dla personelu lotnictwa⁴², kierujących punktami wywozu odpadów wydobywczych⁴³, dostawców usług naprawy i modernizacji sprzętu technicznego⁴⁴, dostawców usług pocztowych innych niż usługi uniwersalne⁴⁵, dostawcy usług w zakresie pakowania lub handlu środkami ochrony roślin⁴⁶, dostawcy usług szkoleniowych w zakresie handlu, pakowania i użytkowania środków ochrony roślin⁴⁷.

Dostawcy szkoleń dla różnych kategorii kierowców i kandydatów na kierowców (np. szkoły nauki jazdy) nawet jeżeli prowadzą działalność transgraniczną, muszą posiadać infrastrukturę na terytorium Polski⁴⁸. Wymóg ten został zgłoszony przez Polskę jako wchodzący w zakres kategorii wymogów założenia działalności w Polsce.

⁴⁰ Idem przypis nr 1.

⁴¹ Idem przypis nr 6.

⁴² Idem przypis nr 13.

⁴³ Idem przypis nr 20.

⁴⁴ Idem przypis nr 16.

⁴⁵ Idem przypis nr 27.

⁴⁶ Idem przypis nr 21.

⁴⁷ Ibid.

⁴⁸ Ibidem przypis nr 15.